

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/49/2025
Identifikačné číslo spisu:	8115226407
Dátum vydania rozhodnutia:	28.04.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8115226407.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ X. L., narodenej XX. Y. XXXX, T., Y. F. X, 2/ H. V., narodeného X. S. XXXX, T., Y. W. XX, 3/ L. V., narodeného XX. L. XXXX, T., Y. XX, proti žalovaným 1/ K. F., narodenému X. E. XXXX, T., Š. XX, 2/ C. F., narodenému X. S. XXXX, T., L. XX, obaja zastúpení advokátom JUDr. Danielom Boľanovským, so sídlom v Prešove, Slovenská 69, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 25C/421/2015, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 27. januára 2022 v spojení s doplniacim rozsudkom z 5. mája 2022 sp. zn. 20Co/22/2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 27. januára 2022 v spojení s doplniacim rozsudkom z 5. mája 2022 sp. zn. 20Co/22/2020 vo výroku o trovách konania z r u š u j e a vec v rozsahu zrušenia v r a c i a odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) v poradí druhým rozsudkom z 18. novembra 2019 č.k. 25C/421/2015-254 rozhodol, že
„I. zrušuje podielové spoluvlastníctvo žalobkyne a žalovaných v 1. a 2. rade k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXX - pozemku parcela registra KN C č. 62, zastavané plochy a nádvoria o výmere 1 057 m², pozemku parcela registra KN C č. 63, záhrady o výmere 242 m² a rodinnému domu, číslo súpisné XXX, postaveného na pozemku parcela registra KN C č. 62, katastrálne územie H. W. U., obec H. W. U.,
II. zrušené podielové spoluvlastníctvo vyporiadava tak, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, katastrálne územie H. W. U. - pozemok parcela registra KN C č. 62, zastavané plochy a nádvoria o výmere 1 057 m², pozemok parcela registra KN C č. 63, záhrady o výmere 242 m² a rodinný dom, číslo súpisné XXX, postavený na pozemku parcela registra KN C č. 62 prikazuje do podielového spoluvlastníctva žalovaných v 1. a 2. rade,
III. žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní vyplatiť žalobkyni každý sumu 8 000 Eur, do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku,
IV. priznáva znalcovi ustanovenému v tomto konaní právo na náhradu trov jeho nákladov voči žalobkyni v rozsahu 50 %,

V. priznáva znalcovi ustanovenému v tomto konaní právo na náhradu jeho nákladov voči žalovaným v 1. a 2. rade v rozsahu 25 % voči každému,

VI. priznáva žalovaným v 1. a 2. rade právo na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 100 %, ktoré je povinná zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým bude stanovená presná výška náhrady trov konania.“

1.1. Súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení uviedol, že pôvodná žalobkyňa sa žalobou domáhala vyporiadania podielového spoluvlastníctva medzi stranami konania k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXX - pozemku parcela registra KN C č. 62, zastavané plochy a nádvoria, o výmere 1 057 m², pozemku parcela registra KN C č. 63, záhrady, o výmere 242 m² a rodinnému domu, číslo súpisné XXX, postavenému na pozemku parcela registra KN C č. 62, katastrálne územie H. W. U.. Žalobkyňa žiadala prikázať predmetné nehnuteľnosti do svojho výlučného vlastníctva a žalovaných ako podielových spoluvlastníkov, každého v jednej štvrtine, chcela vyplatiť sumou 1.434 eur, v lehote do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania preukázané, že žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou predmetných nehnuteľností v jednej polovici. Žalovaní nadobudli vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam, každý v jednej štvrtine, titulom dedenia po nebohom otcovi, s ktorým žalobkyňa žila v spoločnej domácnosti ako druh a družka, v dedičskom konaní sp. zn. 35D/218/2014.

1.2. Ďalej uviedol, že žalobkyňa chcela žalovaných vyplatiť po 1.434 eur, čo malo predstavovať jednu štvrtinu z ceny nehnuteľností z roku 2002 (5.738 eur). V kúpnej zmluve, ktorú predložila žalobkyňa, však kúpna cena bola 5.809 eur. Už samotný návrh žalobkyne na výplatu ustupujúcich spoluvlastníkov bol nízky a ako bolo preukázané, nedosahoval ani cenu nehnuteľností z roku 2002. Žalovaní s navrhovanou sumou od počiatku nesúhlasili. Argumentoval tým, že pri vyporiadaní podielového spoluvlastníctva sa im ako ustupujúcim vlastníkom má vyplatiť podiel z všeobecnej trhovej hodnoty nehnuteľnosti. Súd sa s poukazom na § 142 ods. 1 OZ s názorom žalovaných stotožnil, vychádzal preto z vykonaného znaleckého dokazovania. Poukázal tiež na to, že predpokladom vyporiadania spoluvlastníkov prikázaním vecí za primeranú náhradu, je to, že spoluvlastník, ktorému má byť vec prikázaná s tým súhlasí a je schopný vyplatiť spoluvlastníkom primeranú náhradu. Žalobkyňa v konaní uviedla, že je schopná vyplatiť žalovaných v lehote 60 dní maximálne pre oboch zo sumy 3.500 eur, vyššiu sumu by bola schopná splácať v splátkach po 25 eur mesačne, čo pri sume 6.500 eur by predstavovalo 260 mesiacov. Okresný súd konštatoval, že takáto výplata spoluvlastníckeho podielu by bola nereálna. Žalovaní by naopak boli schopní a ochotní zaplatiť žalobkyni do 15 dní, každý po 8.000 eur. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie zrušil podielové spoluvlastníctvo k predmetnej nehnuteľnosti, túto prikázal do podielového spoluvlastníctva žalovaných a uložil im povinnosť zaplatiť žalobkyni ako ustupujúcej spoluvlastníčke do 15 dní po 8.000 eur.

1.3. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“ aj „CSP“) a úspešným žalovaným v 1. a 2. rade priznal náhradu trov konania v celom rozsahu. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v konaní bolo preukázané, že už pred podaním žaloby mali žalovaní záujem na zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva s tým, že bude zistená trhovú hodnota nehnuteľností. Žalobkyňa však s týmto nesúhlasila, pričom podala zjavne bezúspešnú žalobu vo vzťahu k jej povinnosti vyplatiť ustupujúcich spoluvlastníkov. Súd preto vyhodnotil konanie žalobkyne ako také, ktoré spôsobilo toto konanie, preto bola žalobkyňa v konaní neúspešná.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 27. januára 2022 v spojení s doplniacim rozsudkom z 5. mája 2022 sp. zn. 20Co/22/2020 rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol (I. výrok) a stranám sporu náhradu trov celého konania nepriznal (II. výrok).

2.1. Odvolací súd bol v prejednávanej veci toho názoru, že súd prvej inštancie nemohol vyhovieť žalobkyni a zrušiť a vyporiadať podielové spoluvlastníctvo prikázaním celej veci žalobkyni, keďže žalobkyňa evidentne nie je natoľko bonitná, aby vyplatila náhradu za podiel žalovaným. Na druhú stranu pokiaľ by bola nehnuteľnosť prikázaná žalovaným, tak náhrada, ktorú by obdržala žalobkyňa by nepostačovala na zabezpečenie jej obydľia. Odvolací súd preto pristúpil k posúdeniu danosti dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 142 ods. 2 občianskeho zákonníka. Poukázal na to, že žalobkyňa je dôchodkyňa, ktorá poberá starobný dôchodok. Z uvedeného vyplýva, že pri takýchto príjmoch a výdavkoch si žalobkyňa nemohla vytvoriť úspory, za ktoré by si teraz mohla zaobstarať primerané bývanie. Na zaobstaranie si nového bývania by žalovaná mala k dispozícii cca 16.000 - 20.000 eur, ktoré

by jej boli vyplatené ako náhrada za spoluvlastnícky podiel. Za túto sumu by nebolo pre žalobkyňu reálne zaobstarat' si primerané bývanie. Tiež je potrebné brať do úvahy, že žalobkyňa je zvyknutá na toto obydlie, keďže už desaťročia žije v rodinnom dome. Konštatoval, že žalobkyňa žije v predmetnom rodinnom dome už takmer dvadsať rokov, preto možno odôvodnene predpokladať, že k domu má vytvorené citové väzby, a viažu ju tam aj spomienky. Na druhej strane žalovaní - dedičia - zotrvaním v súdnom spore sledujú len vyriešenie užívacích vzťahov a zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva pre nich nemá žiadny konkrétny a praktický význam. V prípade, ak súd žalobu zamietne a podielové spoluvlastníctvo nezruší, zostanú vzťahy zachované tak, ako existovali doteraz. Žalobkyňa by mohla v dome naďalej bývať, a pre žalovaných by sa ich stav nijako výrazne nezmenil. Na rodinnom dome a pozemku by mali svoj spoluvlastnícky podiel, pričom by nemali žiadne náklady na jeho údržbu, nakoľko o túto by sa aj naďalej starala žalobkyňa. Porovnaním situácie, ktorá by nastala v prípade vyhovenia a zamietnutia žaloby odvolací súd dospel k záveru, že stav žalovaných by sa významným spôsobom nezmenil ani vyhovením žaloby, ani je zamietnutím.

2.2. Pokiaľ ide o trovy konania, svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na § 396 CSP v spojení s § 255 a § 257 CSP. Mal za to, že aj keď žalobkyňa nesprávne iniciovala toto konanie, najmä vzhľadom na jej sociálny status a to, že konkrétna nehnuteľnosť pripadla indikované bez výraznejšieho pričinenia do majetkovej sféry právneho predchodcu žalovaných, a teda aj samotných žalovaných, uvedené predstavuje dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP.

2.3. Naopak o náhrade trov znaleckého dokazovania bolo podľa odvolacieho súdu dôvodné rozhodnúť tak, že znášať ich bude výlučne neúspešná žalobkyňa, ktorá iniciovala toto zbytočné konanie bez toho, aby si ujasnila právne dôsledky výšky výplaty náhrady za prikázanú vec do vlastníctva v spojitosti s jej osobným majetkovým statusom a tým nebonitnosťou.

3. Proti výroku II. rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní v 1. a 2. rade (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie, ktoré odôvodnili poukazom na ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP, navrhujúc, aby dovolací súd v zmysle § 449 CSP zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu vo výroku II. a vec vrátil odvolaciemu súdu na nové konanie.

3.1. Odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu dovolatelia považovali za nepreskúmateľné a arbitrárne, odvolací súd nezaujal správny právny záver v otázke náhrady trov konania, a nedostatočne preskúmal námietky uvedené vo vyjadrení k výzve na odlišné právne posúdenie. Dovolatelia súdu tiež vytýkali, že vo výzve zo dňa 19. 11. 2022 nevyzval žalovaných na vyjadrenie sa k možnosti aplikácie ustanovenia § 257 CSP, čím zmaril ich možnosť na bránenie ich práva vo vzťahu k trovám konania. V neposlednom rade namietali znátočné a arbitrárne odôvodnenie náhrady trov konania vo vzťahu k znalcovi a k žalovaným, keď znalcovi priznal voči pôvodnej žalobkyni náhradu trov s odôvodnením, že žalobkyňa, iniciovala zbytočné konanie bez toho, aby si ujasnila právne dôsledky výšky výplaty náhrady za prikázanú vec do vlastníctva v spojitosti s jej nebonitnosťou, naopak žalovaným trovy voči žalobkyni nepriznal z dôvodu, že aj keď toto konanie nesprávne vyprovokovala žalobkyňa, jej sociálne pomery, ako aj skutočnosť, že predmetná nehnuteľnosť pripadla bez výraznejšieho pričinenia do majetkovej sféry právneho predchodcu žalovaných, predstavuje dôvod hodný osobitného zreteľa podľa § 257 CSP. Poukázali na skutočnosť, že odvolací súd k sociálnym pomerom žalobkyne žiadne dokazovanie nevykonával. Samotná neschopnosť pôvodnej žalobkyne vyplatiť podielových spoluvlastníkov nemôže predstavovať dôvod na nepriznanie trov konania.

4. K dovolaniu sa vyjadrila pôvodná žalobkyňa k skutkovému stavu a dovolacím argumentom. Dovolanie navrhla ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 CSP, dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

8. Prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o náhrade trov konania pre existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP konštatoval dovolací súd v uznesení Veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. septembra 2021 sp. zn. 1VObd/2/2021: „Rozhodnutím, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí pre účely posudzovania väd zmätočnosti v zmysle § 420 CSP, je aj rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol s konečnou platnosťou o odvolaní proti výroku o náhrade trov konania“. Obdobný názor vyslovil aj v ďalších svojich rozhodnutiach (4Cdo/155/2020, 2Cdo/89/2020, 9Cdo/68/2021).

9. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. V neposlednom rade dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v odvolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Rovnako je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

12. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26., 5Cdo/57/2019, bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

13. Dovolatelia vyvodzujú prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietali nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu o nepriznaní náhrady trov konania, ktoré malo spočívať v tom, že ak chcel odvolací súd rozhodovať podľa ustanovenia § 257 CSP, mal umožniť strane vyjadriť sa k tomu, ako aj v protichodnom odôvodnení náhrady trov konania vo vzťahu k znalcovi a k žalovaným.

14. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov, a tak vylúčiť svojvôľu v tomto procese.

15. Podľa § 382 CSP ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

16. O tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto iným (odlišným) právnym záverom odvolacieho súdu, nemá strana konania možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy.

17. Citované ustanovenie je odrazom princípu predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, ktorý tvorí súčasť princípu právnej istoty a práva na spravodlivý proces. Jeho účelom je zabrániť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí odvolacími súdmi, t.j. „prekvapeniu“ účastníkov konania v prípade možného iného právneho posúdenia veci odvolacím súdom bez toho, aby im bolo umožnené vyjadriť sa k použitiu iného ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce (I. ÚS 736/2016). Predvídateľnosť súdnych rozhodnutí sa prejavuje v tom, že odvolací súd v prípade meritórneho rozhodnutia o odvolaní ešte pred vyhlásením rozhodnutia oboznámi sporové strany so svojím v konaní ešte nevysloveným právnym názorom, ktorý je odlišný od právneho názoru uvedeného v rozhodnutí súdu prvej inštancie, a vytvorí stranám priestor, aby mohli k tomuto právnemu názoru zaujať stanovisko.

18. Právna doktrína k možnosti použitia moderačného ustanovenia § 257 CSP uvádza: „Ak súd má v úmysle použiť moderačné právo alebo ak ho niektorá zo strán navrhne, musí súd umožniť protistrane, aby sa k tomu vyjadrila (k zámeru aj k dôkazom). Nie je možné, aby súd dospel k vnútornému presvedčeniu, že je potrebné aplikovať ustanovenie § 257, a strane, ktorá by inak trovy získala, to neoznámí, pričom táto by sa to dozvedela až z rozhodnutia. Súd je v prípade použitia ustanovenia § 257 povinný vytvoriť procesný priestor umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu tohto ustanovenia [pozri k tomu rozsudok EŠLP Čepek proti Českej republike (sťažnosť č. 9815/10), ako aj nálezy Ústavného súdu ČR, Pl. ÚS 46/13 a sp. zn. I. ÚS 1593/15]. Strana má teda právo byť explicitne vyzvaná, aby včas k prípadnej aplikácii § 257 vyjadrila svoje stanovisko.“ (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1042-1052).

19. Súd prvej inštancie rozsudkom z 18. novembra 2019 o trovách konania rozhodol tak, že úspešným žalovaným v 1. a 2. rade priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pretože mal za preukázané, že žalobkyňa podala zjavne neúspešnú žalobu vo vzťahu k jej povinnosti vyplatiť ustupujúcich spoluvlastníkov. Súd preto posúdil konanie žalobkyne ako také, ktoré vyvolalo toto konanie, pričom žalobkyňa bola v konaní neúspešná. Na základe reverzibilného výsledku sporu v prospech žalobkyne, odvolací súd v napadnutom rozhodnutí o trovách konania rozhodol tak, že stranám sporu nepriznal náhradu trov celého konania, čo odôvodnil ustanovením § 257 CSP (v prospech žalobkyne). Urobil tak bez nariadenia pojednávania a bez splnenia si manudukčnej povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 382 CSP.

20. Na základe vyššie uvedeného možno dospieť k záveru, že aj keď odvolací súd vyzval strany na vyjadrenie k odlišnému právnemu posúdeniu, učinil tak len vo vzťahu k ustanoveniu § 142 ods. 2 a § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nie však k prípadnej aplikácii § 257 CSP. Odvolací súd teda bez splnenia osobitného druhu, tzv. manudukčnej povinnosti založil svoje rozhodnutie o trovách konania na iných právnych dôvodoch než súd prvej inštancie. Strana má právo byť explicitne vyzvaná, aby včas k prípadnej aplikácii § 257 vyjadrila svoje stanovisko. Napriek tomu odvolací súd nevytvoril procesný

priestor umožňujúci dovolateľovi vyjadriť svoj názor k prípadnému použitiu tohto ustanovenia. Takýmto nesprávnym postupom došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a znemožneniu práva procesnej strany, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Žalovaní opodstatnene namietali, že odvolací súd im nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a dovolatelia opodstatnene uplatnili dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP.

21. Žalovaní podali dovolanie aj podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, namietajúc nesprávnu aplikáciu ustanovenia § 257 CSP na daný prípad. Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutom výroku (II.) sa dovolací súd už nemusí zaoberať tvrdeniami dovolateľa ohľadne prípustnosti podaného dovolania aj z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a) CSP; uvedené umocňuje skutočnosť, že dovolanie žalovaných je v tejto časti aj tak neprípustné [§ 421 ods. 2 CSP v spojení s § 357 písm. m) CSP].

22. Keďže dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP je nielen prípustné, ale aj dôvodné, bolo potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti o nepriznaní nároku na náhradu trov konania zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu v rozsahu zrušenia vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

23. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom odvolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách odvolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.